

ОБСТЕЖЕННЯ ГРАМАТИЧНОЇ БУДОВИ МОВЛЕННЯ

ОБСТЕЖЕННЯ ГРАМАТИЧНОЇ БУДОВИ МОВЛЕННЯ

1. СКЛАСТИ ОПОВІДАННЯ ЗА СЕРІЄЮ СЮЖЕТНИХ МАЛЮНКІВ

Пропонуючи дітям скласти та розповісти оповідання за сюжетними малюнкам, занотовуємо для себе, чи розповідає дитина, логічно пов'язуючи речення, що відображають події, зображені на малюнках; чи називає окремі речення (які — непоширені чи поширені); чи називає окремі слова; чи є помилки на узгодження та керування.

а) ДОПОМОЖЕМО ВИЖИТИ ПТАХАМ

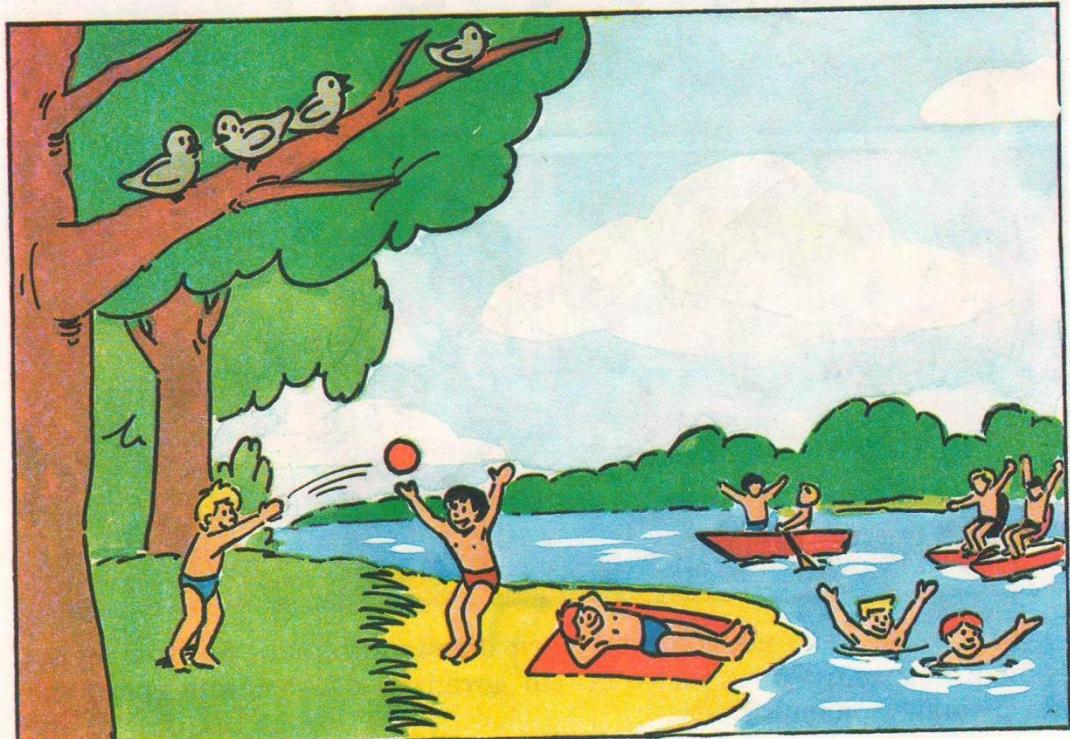
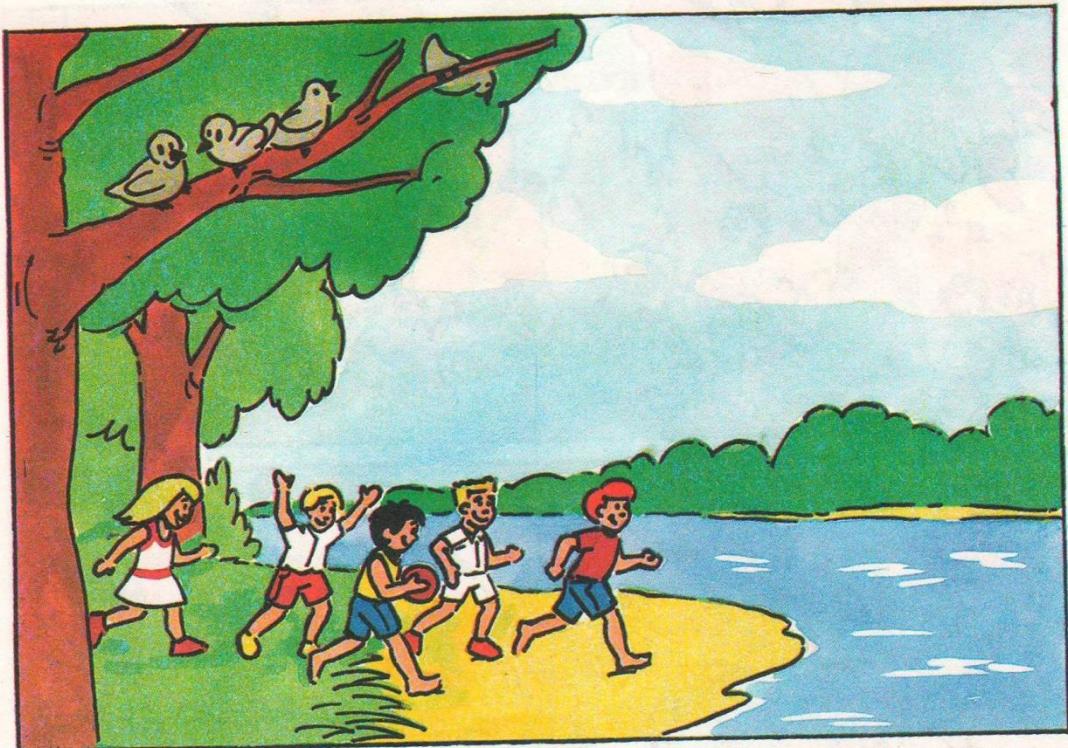

б) РАДІЄМО ПРОБУДЖЕННЮ ПРИРОДИ

в) НАСОЛОДЖУЄМОСЯ ТЕПЛОМ

г) ЗАБЛУДИЛИСЬ

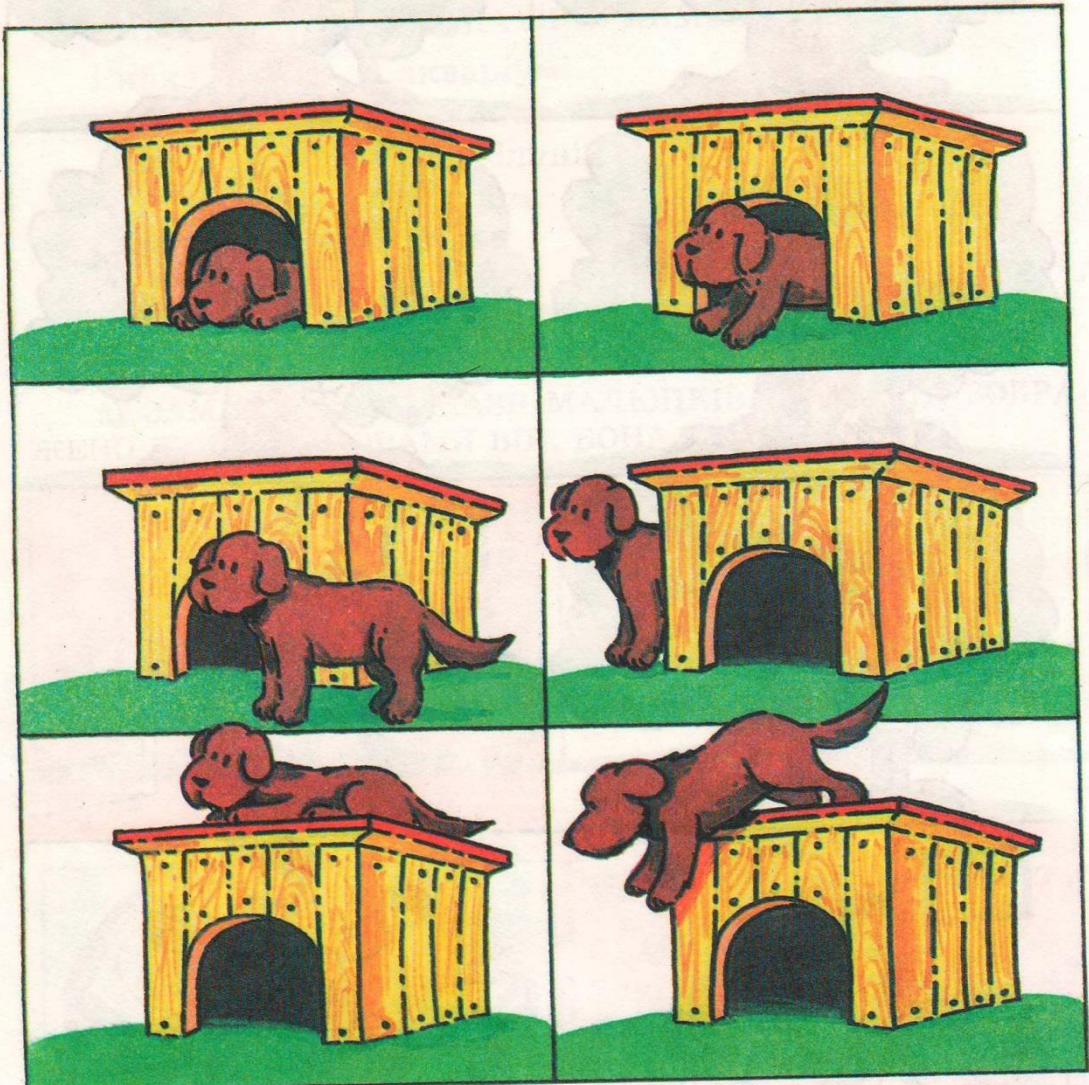

Якщо дитина не може скласти оповідання або, розповідаючи, робить помилки, починаємо більш детальне обстеження граматичної будови мовлення.

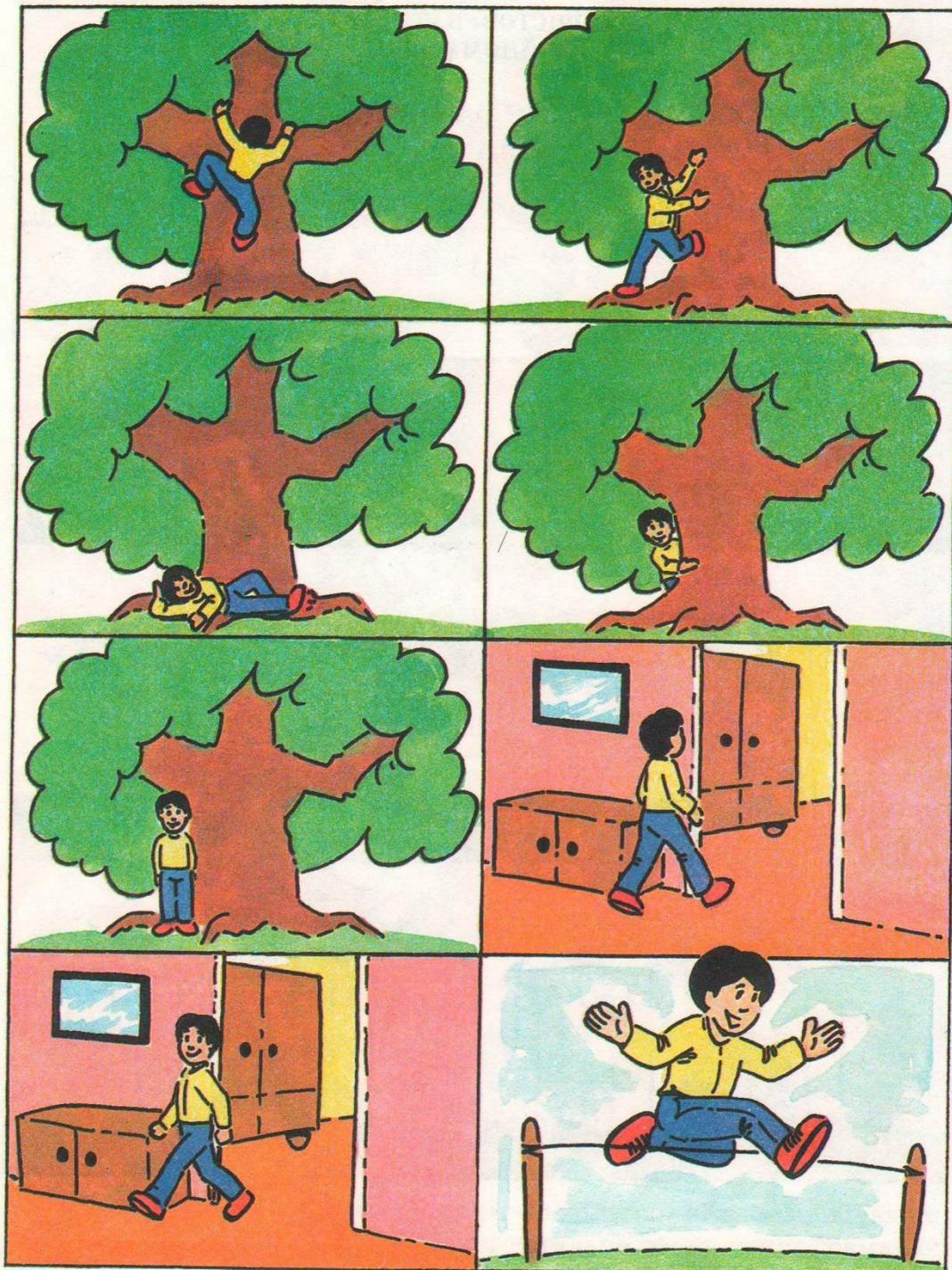
БІЛЬШ ДЕТАЛЬНЕ ВИВЧЕННЯ
ГРАМАТИЧНОЇ БУДОВИ МОВЛЕННЯ

1. УМІННЯ ВИКОРИСТОВУВАТИ ПРИЙМЕННИКИ
У САМОСТІЙНОМУ МОВЛЕННІ

а) СКЛАДАННЯ РЕЧЕННЯ ЗА МАЛЮНКАМИ

СКЛАДАННЯ РЕЧЕННЯ ЗА МАЛЮНКАМИ

б) РОЗУМІННЯ РЕЧЕНЬ З ПРИЙМЕННИКАМИ

Логопед виконує дію, а дитина коментує. “Скажи, куди я поклав лінійку?”

— Лінійка на зошиті (під зошитом, між зошитом та книжкою, в столі, під столом та ін.).

Дитина виконує накази:

— Поклади зошит в папку.

— Поклади лінійку між двома книжками.

— Поклади м’яч під стіл (біля стільця, на полицю, в коробку та ін.).

в) ПРОЧИТАТИ ТА ДОДАТИ ПРИЙМЕННИКИ:

Рибка плаває ... акваріумі.

... селом росте густий ліс.

Достигли яблука ... яблуні.

Лампа висить ... столом.

... шафи стоїть крісло.

... столом стоїть пляшка.

2. РІД ІМЕННИКІВ ТА ЗАЙМЕННИКІВ

а) ЗАМІНЮВАННЯ НАЗВ МАЛЮНКІВ, НА ЯКИХ ЗОБРАЖЕНО ЛЮДЕЙ, СЛОВАМИ ВІН, ВОНА ЧИ ВОНИ

Чоловік іде

Жінка стоїть

Немовля лежить в колясці

Діти бігають

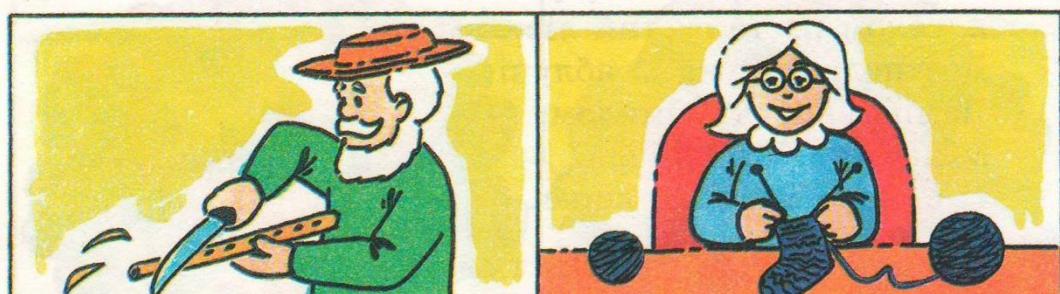
ЗАМІНЮВАННЯ НАЗВ МАЛЮНКІВ, НА ЯКИХ ЗОБРАЖЕНО ЛЮДЕЙ, СЛОВАМИ ВІН, ВОНА, ВОНО ЧИ ВОНИ

Тато читає газету

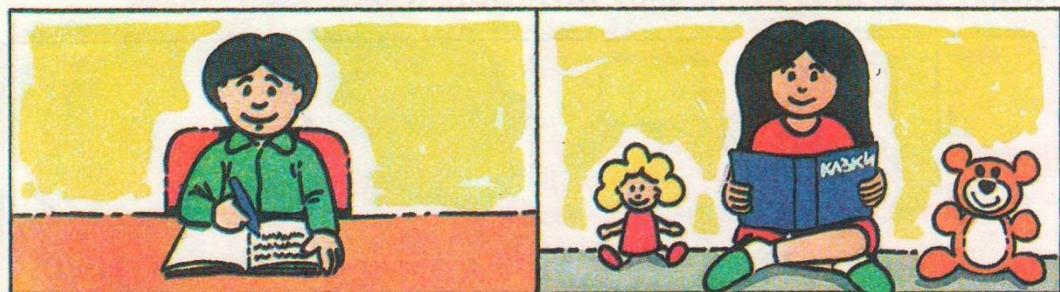
Мама шиє

Дідусь вирізує дудку

Бабуся плете шкарпетку

Син пише

Донька читає казку

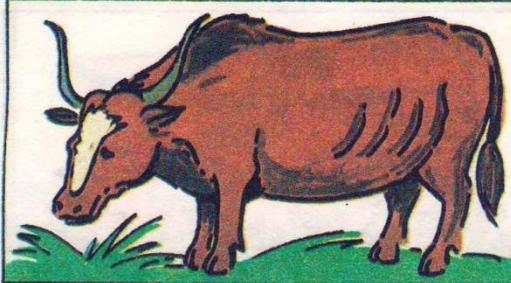

Онук та онучка граються іграшками

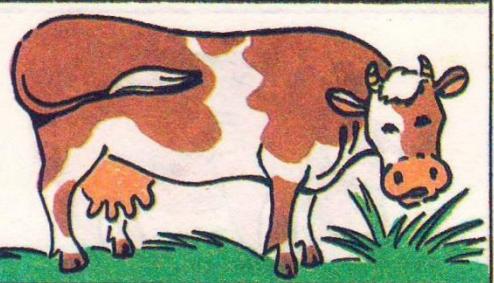

Син та донька дивляться телевізор

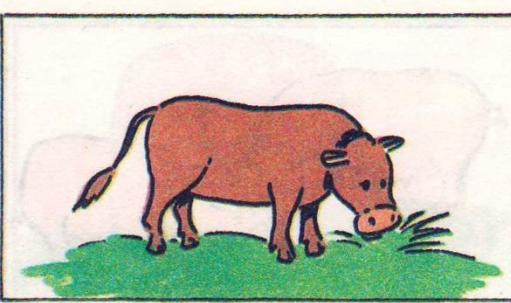
б) ПРИЄДНАННЯ СЛІВ-ЗАЙМЕННИКІВ (МІЙ, МОЯ, МОЄ ЧИ МОЇ) ДО НАЗВ МАЛЮНКІВ, НА ЯКИХ ЗОБРАЖЕНО ТВАРИН

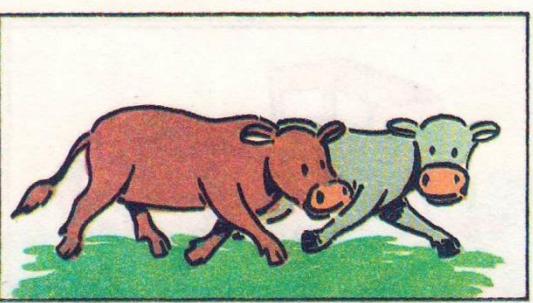
Віл пасеться

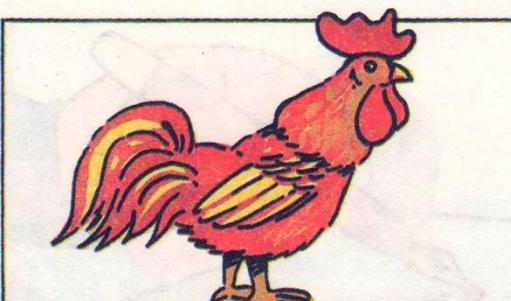
Корова пасеться

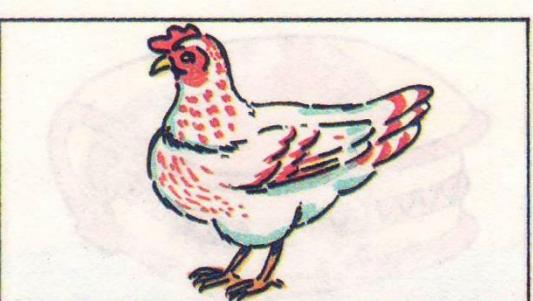
Теля пасеться

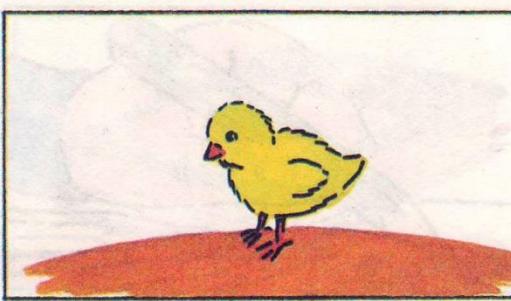
Телята бігають

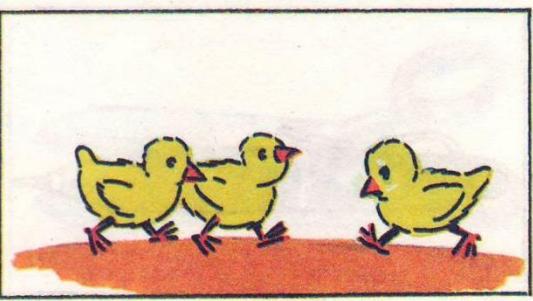
Півень стоїть

Курка стоїть

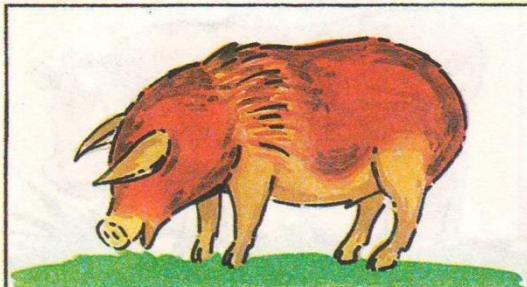

Курча стоїть

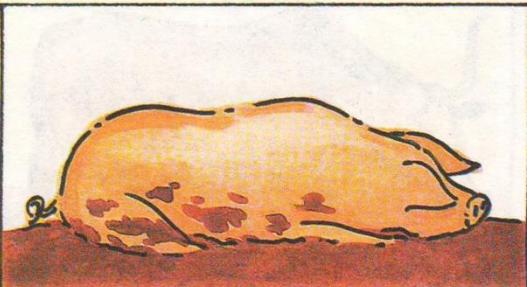

Курчата бігають

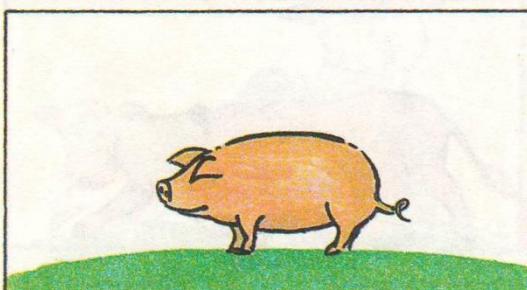
в) ПРИЄДНАННЯ СЛІВ-ЗАЙМЕННИКІВ (НАШ, НАША, НАШЕ АБО НАШІ) ДО НАЗВ МАЛЮНКІВ, НА ЯКИХ ЗОБРАЖЕНО ТВАРИН ТА ШКОЛЬНЕ ПРИЛАДДЯ

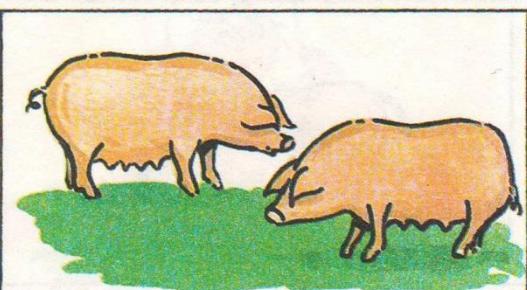
Кабан їсть

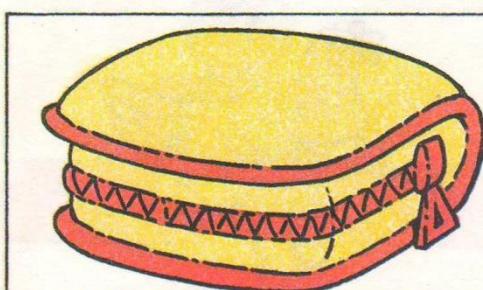
Свиня лежить

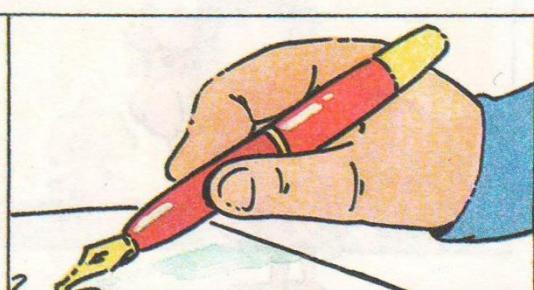
Порося стоїть

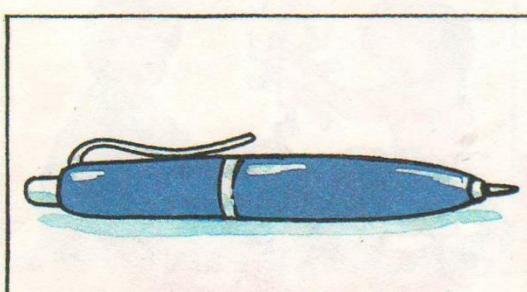
Свині стоять

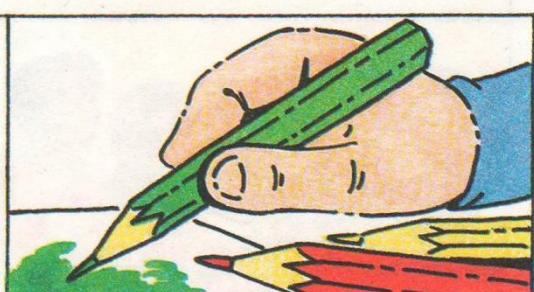
Пенал лежить

Пером пишуть

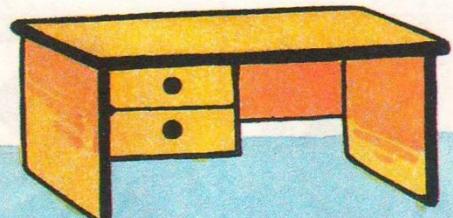

Ручка лежить

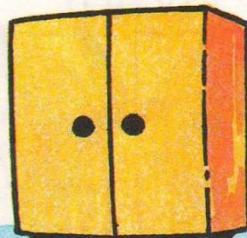

Олівцями малюють

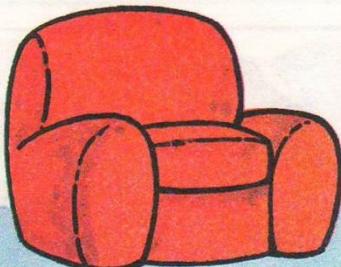
г) ПРИЄДНАННЯ СЛІВ-ЗАЙМЕННИКІВ (ТВІЙ, ТВОЯ, ТВОЕ
АБО ТВОЇ) ДО НАЗВ МАЛЮНКІВ, НА ЯКИХ ЗОБРАЖЕНО
ПРЕДМЕТИ

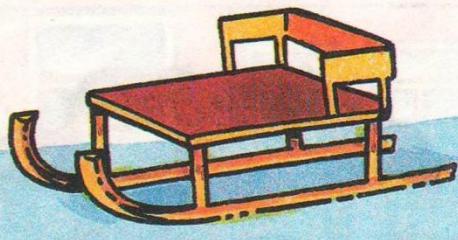
Стіл стоять

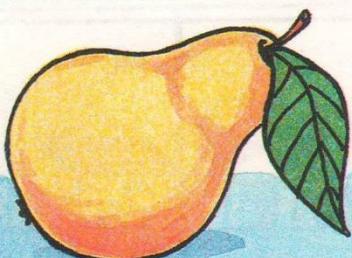
Шафа стоять

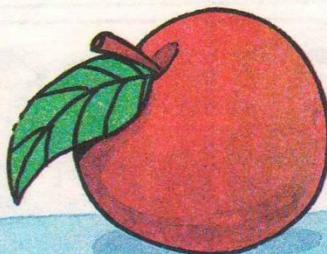
Крісло стоять

Санчата стоять

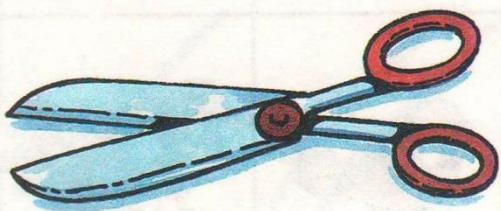
Груша лежить

Яблуко лежить

Буквар лежить

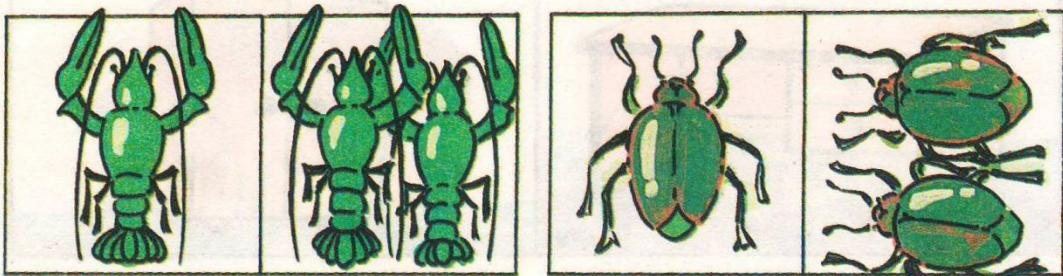

Ножиці лежать

3. УЗГОДЖЕННЯ СЛІВ У ЧИСЛІ, РОДІ ТА ВІДМІНКАХ

а) ЧИСЛО ІМЕННИКІВ

НАЗИВАННЯ ТОГО, ЩО ЗОБРАЖЕНО НА МАЛЮНКАХ
(ЩО АБО ХТО ЦЕ?)

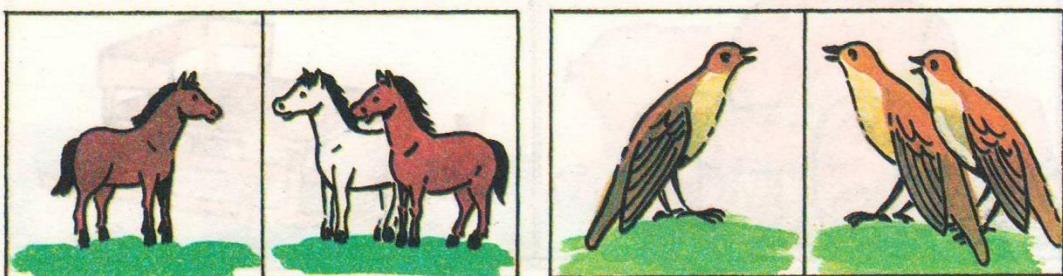

Рак

... ?

Жук

... ?

Кінь

... ?

Соловей

... ?

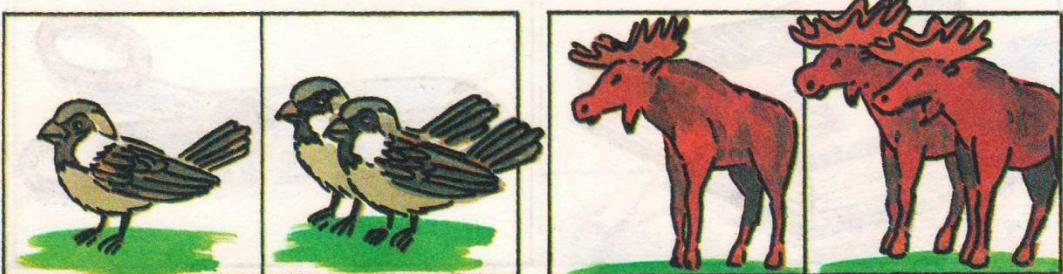

Коваль

... ?

Сарай

... ?

Горобець

... ?

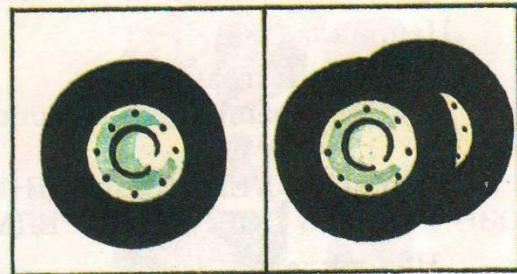
Лось

... ?

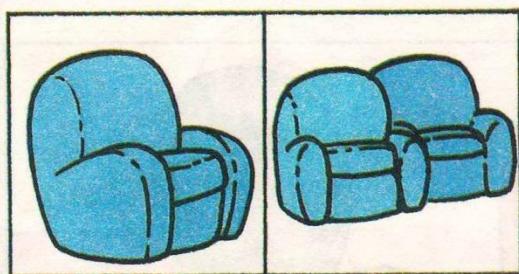
НАЗИВАННЯ ТОГО, ЩО ЗОБРАЖЕНО НА МАЛЮНКАХ

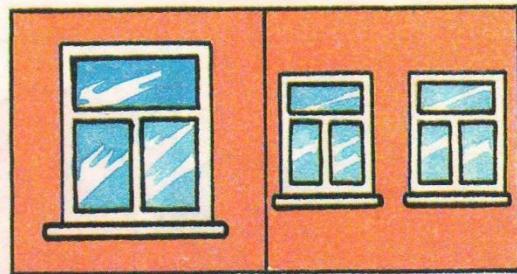
Колос

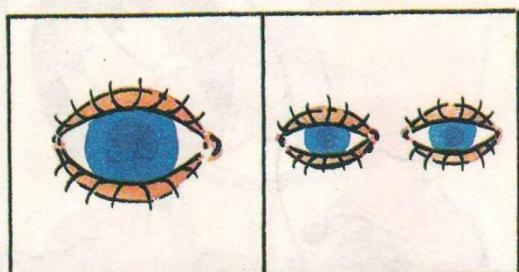
Колесо

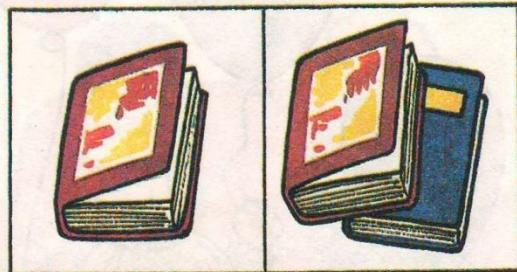
Крісло

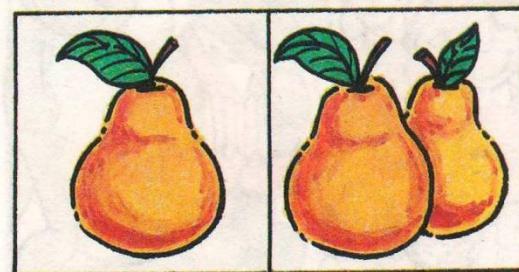
Вікно

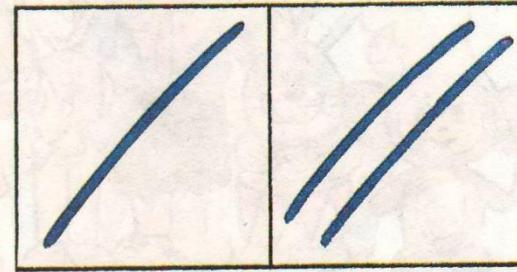
Око

Книга

Груша

Лінія

б) УЗГОДЖЕННЯ ІМЕННИКІВ З ЧИСЛІВНИКАМИ, ЩО ОЗНАЧАЮТЬ КІЛЬКІСТЬ ПРЕДМЕТІВ

Дати дитині десять однакових предметів (10 іграшок, 10 олівців, 10 книжок та ін.) й попросити полічити їх.

Наприклад:

- Скільки іграшок?
- Одна іграшка, дві іграшки, три іграшки ...

в) УЗГОДЖЕННЯ ІМЕННИКІВ З ЧИСЛІВНИКАМИ, ЩО ОЗНАЧАЮТЬ ПОРЯДОК ПРЕДМЕТІВ

Наприклад:

- Котрий (який) він в ряду?

г) узгодження іменника з дієсловом у числі та ро^ді

Що робить? Що роблять?

Хлопчик ...

Хлопчики ...

Дівчинка ...

Дівчата ...

Хлопчик ...

Хлопчики ...

Дівчинка ...

Діти ...

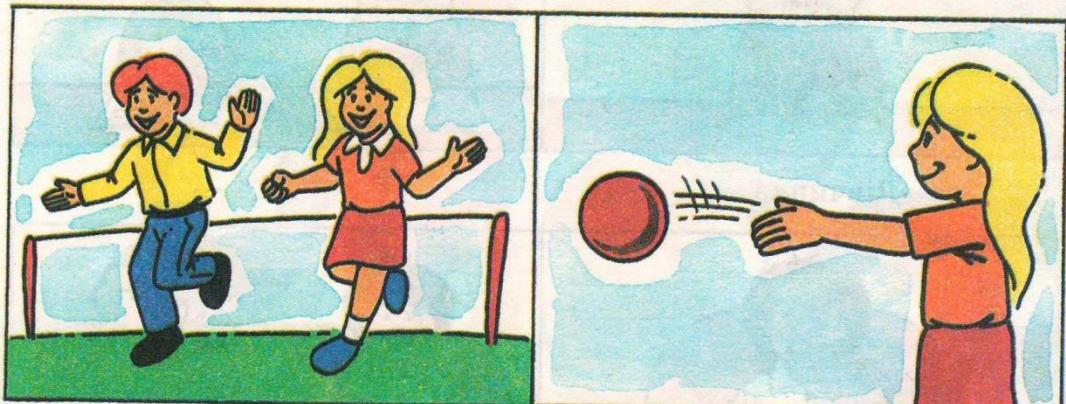
г) УЗГОДЖЕННЯ ІМЕННИКА З ДІЄСЛОВОМ У ЧИСЛІ ТА РОДІ

Що вони зробили? Що він зробив? Що вона зробила?

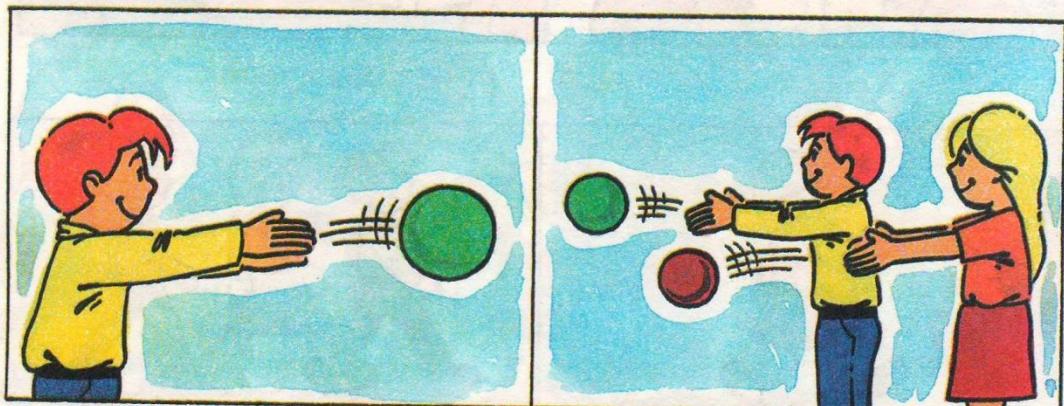
Дівчинка ... через дріт

Хлопчик ... через дріт

Діти ... через дріт

Дівчинка ... м'яч

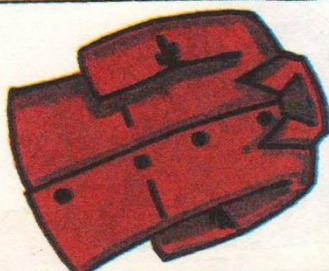

Хлопчик ... м'яч

Діти ... м'ячі

д) УЗГОДЖЕННЯ ІМЕННИКА З ПРИКМЕТНИКОМ У ЧИСЛІ
А РОДІ

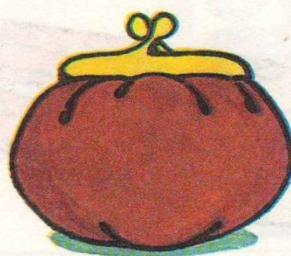
Які вони?

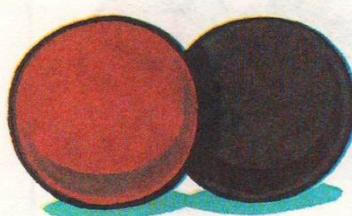
Шкірян... пальто

Шкірян... сумка

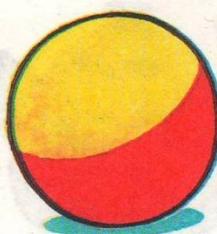
Шкірян... гаманець

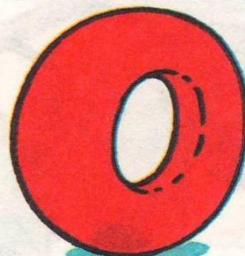
Шкірян... м'ячі

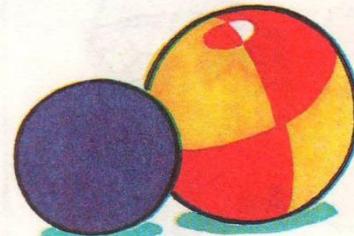
Гумов... качка

Гумов... м'яч

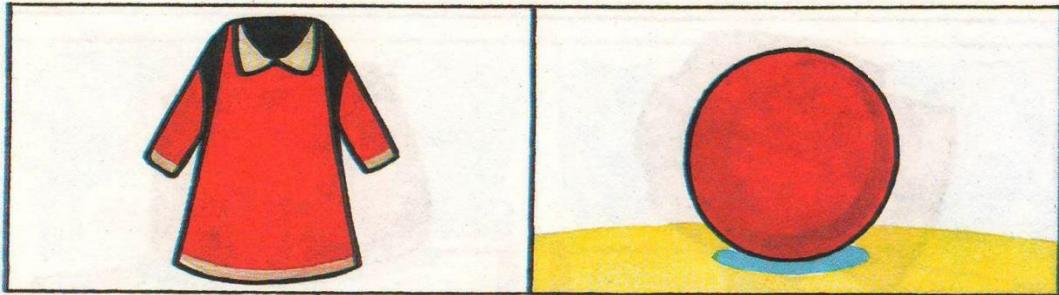
Гумов... колесо

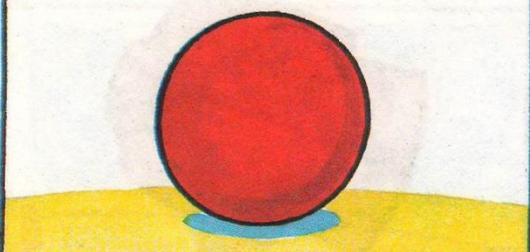
Гумов... м'ячі

УЗГОДЖЕННЯ ІМЕННИКА З ПРИКМЕТНИКОМ У ЧИСЛІ
ТА РОДІ

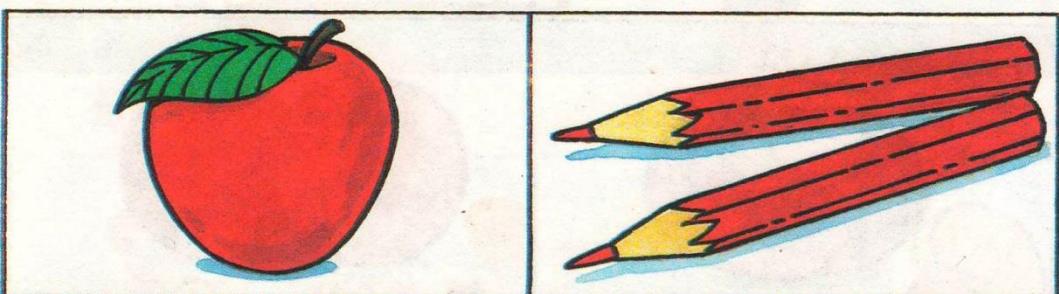
Які вони?

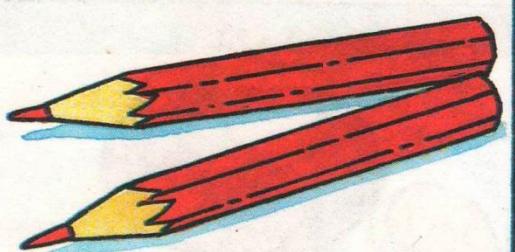
Червон... сукня

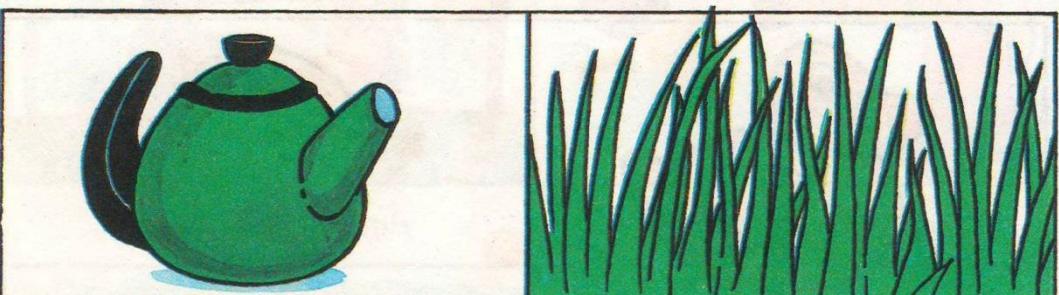
Червон... м'яч

Червон... яблуко

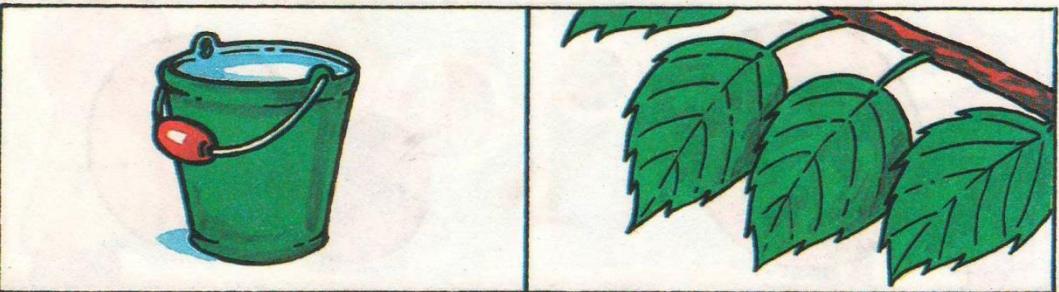
Червон... олівці

Зелен... чайник

Зелен... трава

Зелен... відерце

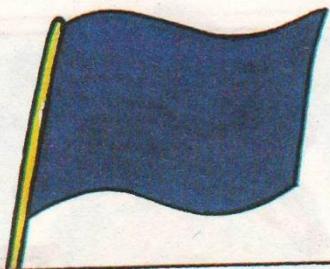
Зелен... листя

узгодження іменника з прикметником у числі
а роді

Які вони?

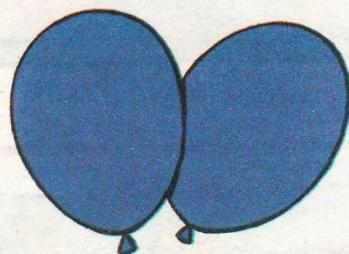
Син... сорочка

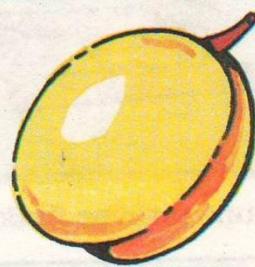
Син... прапорець

Син... платтячко

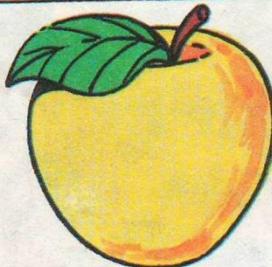
Син... кульки

Жовт... слива

Жовт... лимон

Жовт... яблуко

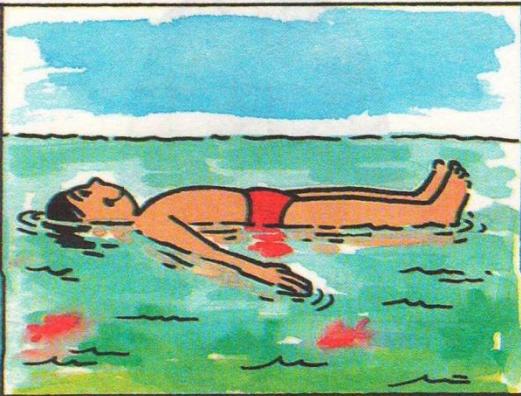
Жовт... груші

е) ВІДМІНЮВАНЯ ІМЕННИКІВ ТА ПРИКМЕТНИКІВ

Скласти речення за малюнками, додаючи словосполучення
“чиста прозора вода”.

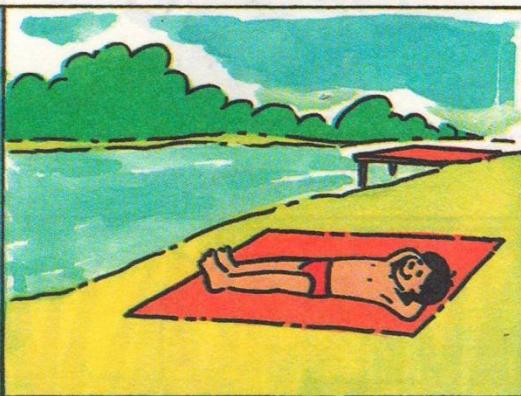
Хлопчик плигає у ...

Хлопчик лежить на ...

Хлопчик пливе під ...

Хлопчик загоряє біля ...

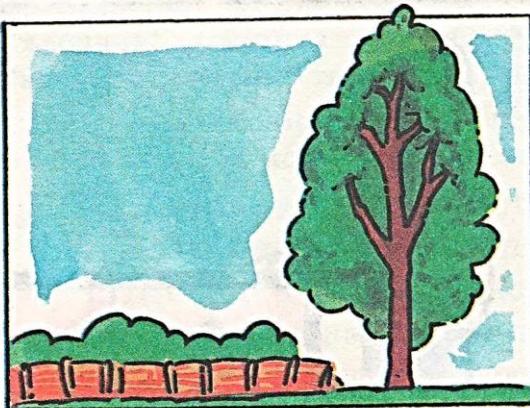
Хлопчик надає перевагу ...

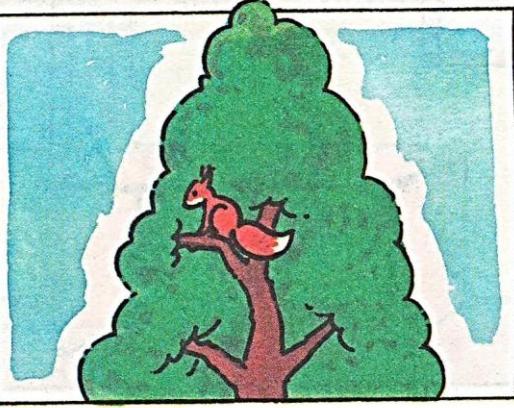
З-під землі тече ...

ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ ТА ПРИКМЕТНИКІВ

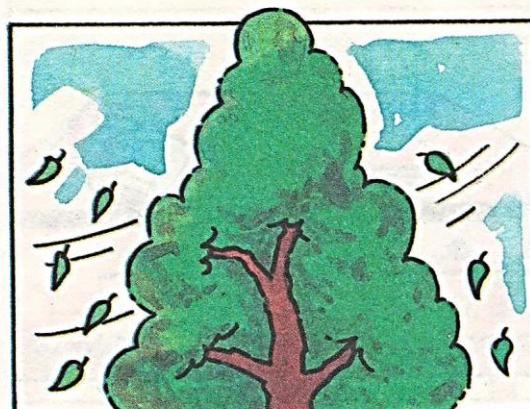
Склади речення за малюнками, додаючи словосполучення
“високе дерево”.

Біля тину росте ...

Білка сидить на ...

Зелене листя у ...

Орел кружляє над ...

Коля стоїть і дивиться на ...

Коля радіє ...

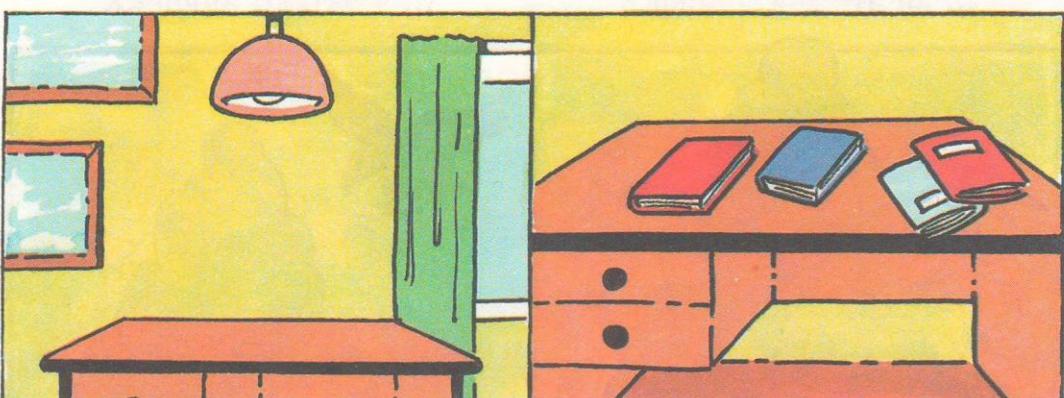
ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ ТА ПРИКМЕТНИКІВ

Скласти речення за малюнками, додаючи словосполучення
“письмовий стіл”.

У кабінеті стоїть ...

Хлопчик стоїть біля ...

Лампочка висить над ...

Книжки та зошити лежать на ...

Тато пересовує
на інше місце ...

Хлопчик зрадів ... ,
який йому подарували

ε) ЗМІНЮВАННЯ ДІЄСЛІВ ЗА ОСОБАМИ ТА ЧИСЛАМИ

Пропонуємо дитині подивитись на малюнок “Хлопчик сидить за партою”, замінити слово “хлопчик” словом “я” та проговорити речення, що утворилося: “Я сиджу за партою”. Потім слово “хлопчик” замінити на “ти”, “він”, а “хлопчики” замінити на “ми”, “ви”, “вони” та проговорювати утворені речення.

Так само з іншими малюнками.

За цим зразком запропонувати змінити такі речення:

1. Дівчинка писала листа.
2. Дівчинка написала листа.
3. Дівчинка напише листа.
4. Хлопчик намалював троянду.
5. Хлопчик малював троянду.
6. Хлопчик намалює троянду.

Хлопчик сид... за партою

Хлопчики сид... за партою

Дівчинка пиш... листа

Дівчата пиш... листи

ЗМІНЮВАННЯ ДІЄСЛІВ ЗА ОСОБАМИ ТА ЧИСЛАМИ

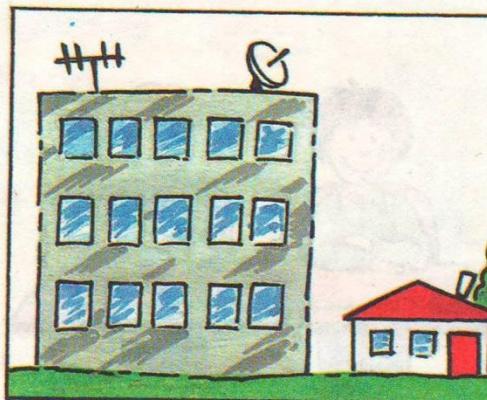

Хлопчик малю... троянду

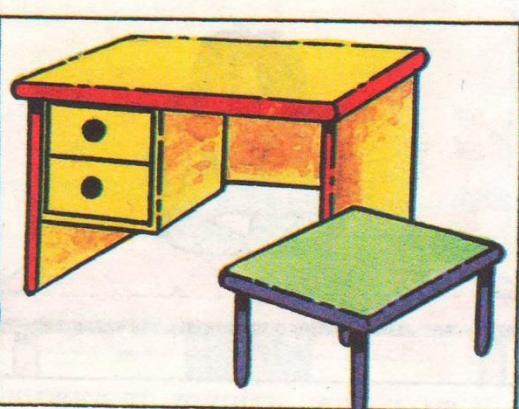
Хлопчики малю... троянди

4. СЛОВОТВОРЕННЯ З ДОПОМОГОЮ СУФІКСІВ ТА ПРЕФІКСІВ

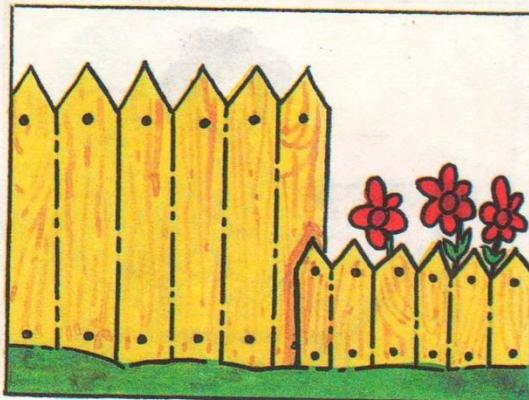
а) ЗМЕНШУВАЛЬНА ФОРМА СЛОВА

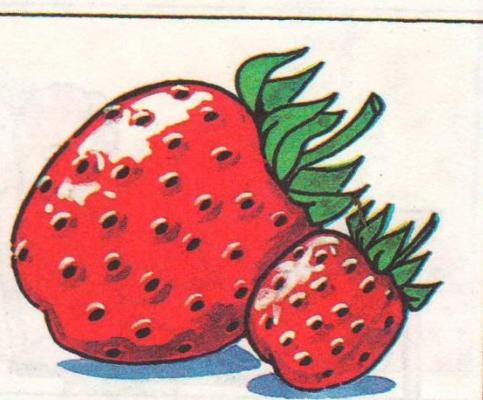
Будинок і ...

Стіл і ...

Паркан і ...

Полуниця і ...

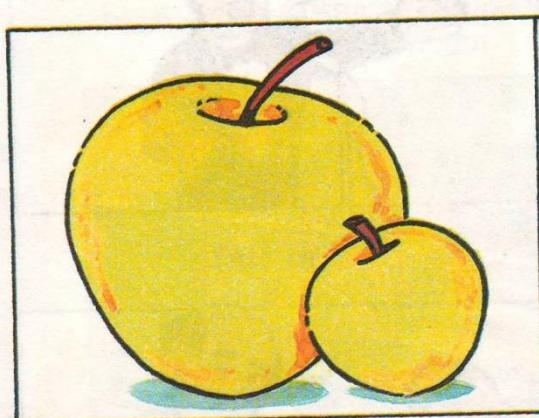
ЗМЕНШУВАЛЬНА ФОРМА СЛОВА

Миска і ...

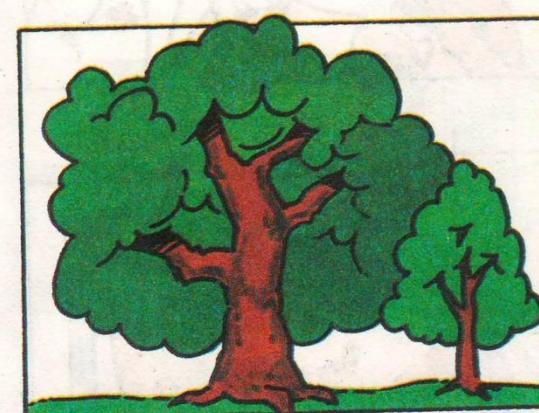
Банка і ...

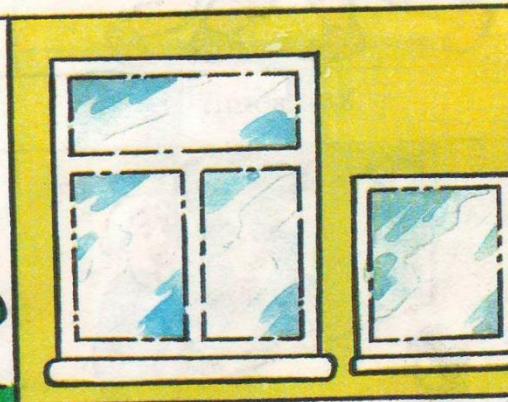
Яблуко і ...

Костюм і ...

Дерево і ...

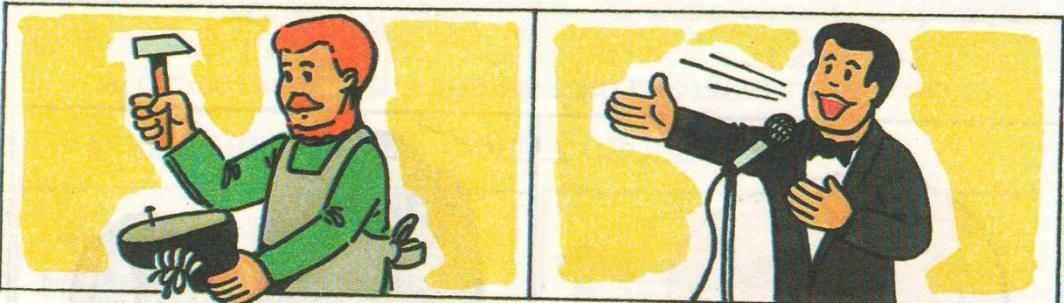
Вікно і ...

б) НАЗВА ПРОФЕСІЇ ВІД ІМЕННИКІВ ТА ДІЄСЛІВ
Хто вони?

Хто вона?

Хто він?

Хто він?

Хто він?

Хто вони?

Хто він?

Хто вона?

Хто він?

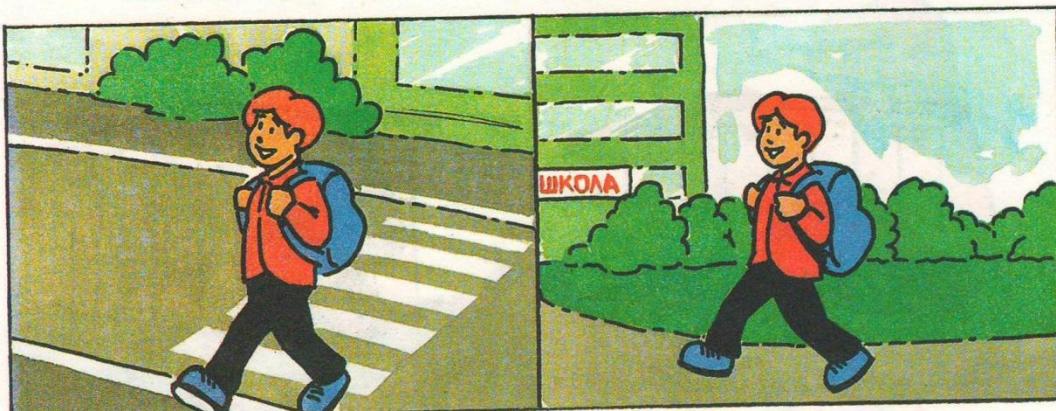
в) УТВОРЕННЯ ДІЕСЛІВ ВІД ДІЕСЛІВ

Склади речення за малюнками, додаючи слова з коренем “ход” (ходити).

Вова ... по кімнаті, складаючи
шкільне приладдя

Вова ... з дому

Вова ... вулицю

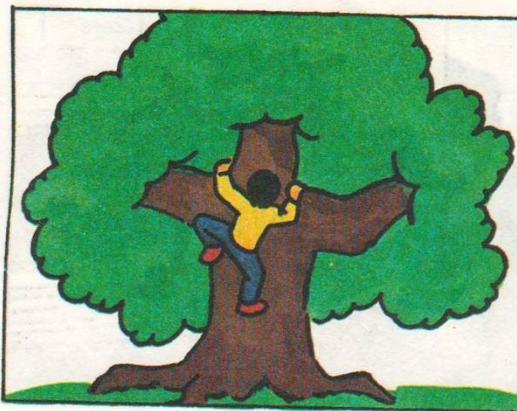
Вова ... до школи

Вова ... машину

Вова ... у школу

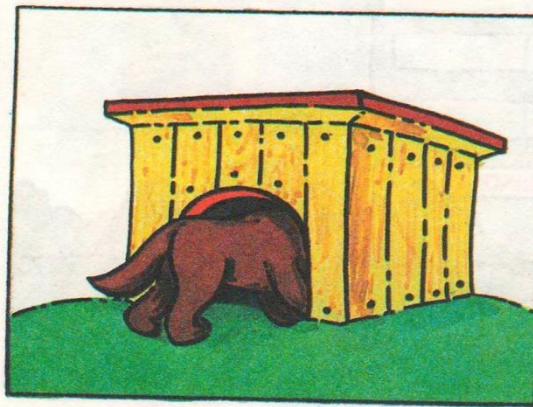
Склади речення за малюнками, додаючи слова з коренем “ліз” (лізти).

Хлопчик ... на дерево

Хлопчик ... з дерева

Собака ... у будку

Собака ... з будки

г) УТВОРЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ ВІД ІМЕННИКІВ
(Див. стор. 59—60)

Які вони, зроблені з дерева (скла, шкіри)?

ОБСТЕЖЕННЯ ЧИТАННЯ ТА ПИСЬМА ДИТИНИ

ОБСТЕЖЕННЯ ЧИТАННЯ ТА ПІСЬМА

1. ОБСТЕЖЕННЯ ЧИТАННЯ ТА ПЕРЕКАЗУ

1) Прочитати та переказати оповідання (занотовуємо для себе помилки читання). Якщо дитина не може переказати, ставимо 2–3 питання, щоб з'ясувати, чи розуміє вона прочитане.

Біда

Спіткала солов'їну родину лиха година. Випало пташеня з гнізда. Пищить воно, бідне, плаче під деревом, а злетіти не може. А тато й мама голосять за ним, побиваються.

Прибігли зайчики на той плач. Хочуть зарадити біді, порятувати маленьке. Та до гніздечка не достануть. Що ж робити? Соловей і солов'їчка літають усе та тужать. І таки придумали зайчики-розумайчики. Той, у кого лапки найм'якші, узяв пташеня, а тоді поставали один одному на плечі. Зайчик-м'яколапчик і поклав солов'ятко в гніздечко.

Тато радий, мама рада. Дякують добрим зайчикам, не надякуються. Соловейко заспівав їм свою гарну-прегарну пісню. Зайчики слухали й милувалися солов'їним співом.

Д. Чередниченко

Де ночує водяна лілія

Росте на ставку біла квітка — водяна лілія. Росте у воді. Радісно розтуляє свої пелюсточки до сонця. Сідає на білу квітку метелик. Хоче переночувати, бо вжевечір наближається. А квітка йому й каже:

— Лети, метелику, шукай інші квітки, бо я лягаю на ніч спати під водою.
— Чому? — здивувався метелик.
— Бо в мене під водою м'яка постіль.

Склала біла лілія пелюсточки й тихо пішла спочивати під воду. А метелик полетів на берег.

Василь Сухомлинський

Рибалки

Сашко та Михась ловили рибу. Сашко спіймав ляща, а Михась — карася. Мама зварила з риби юшку. Дуже смачна була юшка.

2) Якщо учень не може прочитати оповідання, пропонуємо йому прочитати:

а) окремі друковані літери (які літери учень не зміг прочитати, пропонуємо послухати та показати їх):

Аа	Бб	Вв	Гг	Ґґ	Дд	Ее	Єє	Жж
Зз	Ии	Іі	Її	Йй	Кк	Лл		Мм
Нн	Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Уу		Фф
Хх	Цц	Чч	Шш	Щщ	ъ	Юю		Яя

б) склади:

ох, ах, ух, ам, ус, ас, са, су, си, се,
со, пя, пю, сє, сі, сьо, спа, сва, сту

в) слова:

МАК, БАК, СУП, СІК, КІТ;
КАША, КАСА, ЖАБА, КІШКА, ПОШТА;
КАВУН, КРАН, КРІТ, БРАТ, СТИЛ;
СТОЛИ, КРАНИ, КВІТКА, СТЕЖКА,
КАМІНЕЦЬ, ПАЛЕЦЬ, ІМ'Я, СІМ'Я, М'ЯЧ

г) речення:

МАМА КУПИЛА РИБУ.
МАША СПІВАЄ ПІСНЮ.
ДІТИ ІДУТЬ ДО ШКОЛИ.
У БЕРЕЗИ КУЧЕРЯВІ СЕРЕЖКИ.

2. ПЕРЕВІРКА НАВИЧОК ПИСЬМА

а) СЛУХОВІ ДИКТАНТИ

2 клас (вересень)

Прийшла зима. Всюди пухнастий сніг. На дереві годівниці. Сашко і Василь годували птахів. Хлопчики сипали крихти, зерно. Діти люблять пташок. (20 слів).

Після канікул учні поспішають до школи. Вони приготували дарунки для класу. Сашко зібрав листівки про Карпати. Степан приніс колекцію значків про міста України. Оксана принесла канарку Тусю. (27 слів).

2 клас (квітень, травень) або 3 клас (вересень)

Весна

Прийшла весна. Наступили теплі дні. Дзюрчать веселі ручай. Хлоп'ята й дівчата заховали ковзани, лижі. У лісі зацвів ряст. В гайок прилетіли шпаки. Зеленіє молоденька травичка. На полях почалася весняна сівба. Рівними рядками лягає у ріллю насіння. За тракторами поважно ходять граки. (42 слова).

Друзі

Захворів одного разу Сашко. До нього завітали Сергійко та Василь. Однокласники принесли домашнє завдання, цікаву книжку. Хлоп'ята допомогли Сашкові розв'язати задачу. Потім розповіли про шкільне життя. Василь читав смішинки. Хороші друзі у Сашка. Завжди допомагають один одному у важку хвилину. (42 слова).

Лісник

Лісник знає кожне дерево, кожну травинку. Для своїх зелених друзів він і лікар, і сторож.

Сам ліс також сторож. Він береже поля від засухи, захищає від злих вітрів. Його коріння не дає водяним потокам розмивати землю. Ліс зберігає кристалеву воду річик, джерел. Бережіть ліси. (45 слів).

3 клас (грудень, січень)

Хліборобство — велика наука. Виникла ця наука ще в прадавні часи. Перші людина використовувала в іжу дике колосся. З часом люди зрозуміли, що зернятка можна сіяти. Бо з кожної зернини новий колос виростає. Відтоді передають люди вміння ростити хліб. Зараз навчилися захищати його від шкідників і стихійного лиха, вирощувати пшеницю, яка не боїться ні морозів, ні засухи. (56 слів).

3 клас (квітень, травень) або 4 клас (вересень)

Ластівки

Був теплий сонячний ранок. У відчинені двері до нашої кімнати залетіли дві ластівки. Покружляли і вилетіли. Потім з'являлися ще кілька разів. Дзвіночками розсипався їхній веселій щебет. У куточку кімнати ластівки зліпили гніздо. Там вони вивели пташенят. Ластівки дуже працьовиті й охайні. У їхньому гнізді завжди чистенько. У дзьобиках вони виносять сміття на подвір'я. Влітають до кімнати через відчинене вікно. (60 слів).

Ніч у степу

Був чудовий літній вечір. В небі сяяли зірки. Свіжий вітерець лоскотав обличчя. Ми йшли вузькою стежкою. До міста було ще далеко, і ми вирішили заночувати в степу. Вийшли на узлісся. Тут скосена трава. Ми влаштувалися біля копиці пахучого сіна. Було тихо. Тільки від степової річки чулося хлюпання води. Літня ніч коротка. Світанок розбудив нас. Ми поспішили в місто. (61 слово).

4 клас (грудень, січень)

Орел і кішка

За селом весело гралася кішка зі своїми кошенятками. Сонечко лагідно пригрівало, і маленька сім'я була дуже щаслива.

Раптом величезний степовий орел шугнув із високості і схопив одне кошеня. Та не встиг ще орел злетіти, як мати вже вчепилася в нього. Хижак кинув кошеня і зчепився зі старою кішкою. Закипіла битва. Орел шматував шкіру кішки. Але кішка не злякалася, міцно вчепилася в орла кігтями й перекусила йому праве крило. (71 слово).

4 клас (квітень, травень)

Калина

Стойть при дорозі калина. Хто йде, той милується нею. Гарна вона кожної пори року. Навесні вбирається калина у смарагдове листя з білим мереживом квіток. Духмяні запашні квіти милують око. Згодом на місці суцвіть з'являється важкі кетяги, зарум'янятися.

А прийде осінь — не мине їй калини, прибереже для неї най-чарівніші барви. Навіть зима не насмілиться зірвати це чудове намисто. Обережно притрусить його сніжком, і стане воно цілющим. Так і стойть калина, гостинно пригощає ягідками пташок і перехожих. (76 слів).

б) СКЛАДАННЯ ТА ЗАПИСУВАННЯ РЕЧЕНЬ З ДАНИХ СЛІВ (ДЕ ПОТРІБНО, ЗМІНИТИ ЗАКІНЧЕННЯ СЛІВ ТА ЇХ МІСЦЕ)

3—4 клас

1. Подарували, друзі, кришталева, ваза, Петрику.
2. Петрик, дав, братик, різокользорові, олівці.
3. Петрик, у, цукор, купив, магазин.
4. Петрик, з, яйце, яєчню, любить.
5. Петрик, цвяхи, забивав, молоток.
6. Петрик, машина, любить, на, кататися.

1. Тато, шкіряний, Василь, подарував, м'яч.
2. Василь, у, господарстві, бабуся, допомагає.
3. Василь, шуба, шафа, повісив, у.
4. Лежить, на, підручник, столі, сестра, моєї.
5. Василь, дерево, обкопував, залізна, лопата.

1. Тетяні, мама, красиве, платтячко, подарувала.
2. Мама, молочну, дала, кашу, немовля.
3. Тетяна, воду, у, принесла, відро.
4. Ваза, з, прозорий, кришталь, зроблена.
5. Тетяна, з, борщ, телячим, зварила, м'ясо.

в) СКЛАДАННЯ ТА ЗАПИСУВАННЯ ОПОВІДАНЬ З ДАНИМИ СЛОВАМИ

(3—4 класи)

Літні канікули

Літо, тепла погода, довгі дні, дача, річка, човен, пляж, город, купатися, кататися, плавати, загартовуватися, допомагати, дідусь, бабуся, рибалити, ляць, карась.

Зимові канікули

Зима, мороз, багато снігу, зимові розваги, ковзани, лижі, санчата, святкові ялинки, дід Мороз, Снігуронька, подарунок, танцювали, співали, весело.

г) ЯКЩО УЧЕНЬ НЕ МОЖЕ ПИСАТИ ДИКТАНТ, ПРОПОНУЄМО ЙОМУ:

1. Записати під диктовку великі та малі літери, склади, слова, речення (див. стор. 95).

2. Списати слова та речення з рукописного тексту:

Мак, рак, сік, сом, жуки, клен, миска, шапка, журавель.

У білки пухнастий хвіст.

Лисиця заховалась у норі.

3. Списати слова та речення з друкованого тексту:

ЛЕВ, СІЛЬ, ЛОША, ВІДЕЛКА, ЦИБУЛЯ, КЛІТКА.

ЗАЄЦЬ НЕ МАЄ ДОМІВКИ.

У ВЕДМЕДЯ КОРОТКИЙ ХВІСТ.

Письмові роботи необхідно аналізувати, щоб визначити причину порушення письма (дисграфію): чи воно зумовлене фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення, чи загальним недорозвиненням мовлення (якого рівня?).

Схема аналізу письмових робіт додається.

СХЕМА АНАЛІЗУ РОВІТ УЧНІВ З ПОРУШЕНЯМ ПИСЬМА (ДИСГРАФІЄЮ)

		Помилки, зумовлені акустико-артикуляційного схожості звуків				
Прізвище, ім'я дитини	Школа, клас	Заміна свистячих приголосних на шиплячі та навпаки. Заміна африкатів їх складовими частинами	Заміна свистячих приголосних на шиплячі та навпаки. Заміна сонорів (л, р)	Заміна м'яких приголосних на тверді та навпаки	Заміна на наголосних голосних на інші; йотованих на ль	
1. Сашко Г.	166, 2 кл.	Д щ б н <i>лєркъе, шенеманъя</i> з б з ссі <i>сропнѣкъ, укліза</i>	Ж ч <i>стенічка</i>	—	—	о и á <i>нфдбесися</i>
2. Микола Р.	164, 2 кл.	Д п <i>понъ, фракъу,</i> т подігнити, з б п я <i>сропнѣкъ, фрітго</i>	III <i>туніе,</i> II в <i>офідеренсий</i>	—	я <i>подомнїй,</i> и хлібина, зъ б п я <i>гено, фрітго</i>	а <i>спе</i>

Продовження

Помилки, зумовлені порушенням фонематичного аналізу та синтезу

Пропуски літер і складів	Перестановка літер і складів, зайви літери, склади	Окреме написання частин слів	Написання разом слів або їх частин	Відсутнє позначення кінця речення та його початку
1. Л о и я , <u>нідійніс</u>	—	—	—	—
2. е и с	теке ляців	пц ь <i>І. події і дум-</i> <i>го чиколи</i>	—	Часто починає нове речення з малої літери, але крапку в кінці речення ставить

Продовження

Помилки, зумовлені недорозвиненням граматичної будови мовлення (аграматизми)	Помилки, зумовлені схожістю написання літер (оптична дистрафія)	Помилки на правилах правопису (зідно з програмою класу навчання учня)	Помилки на правилах правопису (зідно з програмою класу навчання учня)
Узгодження в роді, числі, відмінках, послідовність слів у реченнях	Спонтворення морфологічної структури слова (рука — рукища, нога — ногища, насторожуватися — присторожуватися)	Заміна б — д, л — м, и — щ, п — т, и — у та інші слів	Дзеркальне написання окремих літер, слів
1.	—	—	На ненаголосену
2.	и <i>лємелити</i> літають; в т <i>згідни паркінгі;</i> на зелені листках	^М <i>блиці,</i> ^{ЗМ} <i>сліна</i>	Дисграфія, зумовлена фонетико-фонематичним порушенням мовлення (3-го рівня)

Список використаної літератури

1. Логопедия / Под ред. Волковой Л. С. — М.: Просвещение. — 1989.
2. Основы теории и практики логопедии / Под ред. Левиной Р. Е. — М.: Просвещение. — 1968.
3. Собатович Е. Ф. Порушення мовленнєвого розвитку в дітей та шляхи їх корекції: Навчально-методичний посібник. — К.: ІСДО. — 1995.
4. Мастюкова Е. М. Лечебная педагогика. Ранний и дошкольный возраст. — М.: Гуманитарный издательский центр ВЛАДОС. — 1997.
5. Сапун Г. М. Збірник диктантів з української мови для початкових класів. — Тернопіль: Підручники і посібники. — 1996.
6. Чередниченко Д. Материнка. — К.: Освіта. — 1992.

ЗМІСТ

1. Вступ	3
2. Обстеження будови та моторики артикуляційного апарату	9
3. Обстеження фонематичної системи (сприймання, аналізу та синтезу, уявлення)	11
4. Обстеження вимовляння звуків та слів	18
5. Обстеження словника дитини	34
6. Обстеження граматичної будови мовлення	63
7. Обстеження читання та письма дитини	93

А.Я. МАЛЯРЧУК

**ОБСТЕЖЕННЯ
МОВЛЕННЯ
ДІТЕЙ**